

REMISSVAR
2025-04-14
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.da@regeringskansliet.se

Diarienummer: Ju2025/00343

Remissvar från Småföretagarnas Riksförbund avseende Domstolsverkets promemoria En effektivare tvistemålshandläggning

Småföretagarnas Riksförbund är ett förbund av småföretagare för småföretagare och har som syfte att påverka politiska beslut för att göra det tryggt, enkelt och lönsamt att driva företag. Småföretagarnas Riksförbund har granskat förslaget huvudsakligen utifrån förbundets syfte att företräda småföretagare och att med fokus på den målgruppen identifiera risker och möjligheter med lagförändringar.

Om förslaget

För att åstadkomma en effektivare handläggning har arbetsgruppen föreslagit att en tidsplan ska upprättas i fler tvistemål än enligt nuvarande ordning och i ett tidigare skede. Det ska göras skyndsamt i alla substansmål efter att svaromål har inkommit. Ett riktmärke för när en tidsplan normalt bör ha upprättats är två veckor efter svaromålet. Syftet är att strama upp handläggningen, säkerställa en tidig kontakt mellan domstolen och parterna och tidigarelägga processens tyngdpunkt.

En ny, flexibel tredskodomssanktion föreslås införas. Den innebär att rätten, om det finns särskilda skäl, ska kunna utfärda ett föreläggande mot en part att inkomma med svar vid äventyr av att tredskodom annars kan komma att meddelas mot honom eller henne. Särskilda skäl kan t.ex. föreligga om en part tidigare har gjort sig skyldig till vårdslös processföring. Tredskodomssanktionen ska vara tillämplig i alla dispositiva tvistemål. Vidare föreslås att återvinningsansökan ska uppfylla de krav som ställts i föreläggandet som föranlett tredskodomen samt att nuvarande bestämmelser om återvinning och överklagande ska gälla.

Arbetsgruppen föreslår också att parterna som huvudregel ska ansvara för att egna åberopade vittnen och partssakkunniga inställer sig till ett förhörstillfälle. Om förhörspersonen inte inställer sig ska den part som åberopat förhör med personen stå konsekvenserna av utevaron. Det gäller dock inte om parten kan visa att förhörspersonen har haft laga förfall för sin utevaro. I undantagssituationer ska rätten, efter begäran från en part, kunna kalla en förhörsperson.

För att åstadkomma en effektivare handläggning bedömer arbetsgruppen vidare att det är av central betydelse att domare blir mer aktiva under handläggningen, särskilt i den inledande delen av förberedelsen. En domare bör bl.a. ta kontroll över handläggningen från början och aktivt bevaka att tidsplanen följs. Det handlar också om att domare bör öka tillämpningen av vissa befintliga verktyg, såsom rättegångskostnadssanktionerna, samt förbättra arbetet gällande andra verktyg, såsom sammanställningar.

Ställningstagande

Långa domstolsprocesser kan vara en stor påfrestning för företagare, både ekonomiskt och organisatoriskt. För att minska påverkan av långa domstolsprocesser kan företagare överväga alternativ till traditionell rättsprocess. Medling och skiljeförfarande kan vara snabbare och mer kostnadseffektiva lösningar. Genom att ingå i sådana processer kan företag ibland nå en lösning snabbare, vilket minskar den negativa påverkan på verksamheten.

Sammanfattningsvis är långa domstolsprocesser en stor utmaning för företagare och kan påverka både den ekonomiska situationen och den operativa förmågan. Genom att planera för osäkerheten och överväga alternativa lösningar kan företagare minska de negativa konsekvenserna av rättsliga tvister.

När en rättsprocess drar ut på tiden kan det påverka ett företags likviditet och resurser. Här är några aspekter av hur långdragna rättsfall kan påverka företagare:

Ekonomiska konsekvenser

En lång rättsprocess innebär ofta stora juridiska kostnader. Företag måste betala för advokater, experter och andra juridiska tjänster under en längre tid. Detta kan särskilt bli påfrestande för små och medelstora företag med begränsade ekonomiska resurser. Om processen drar ut på tiden uppstår även indirekta kostnader som förlorad arbetskraft eller försämrad affärsverksamhet.

Osäkerhet och affärsplanering

Långa domstolsprocesser skapar en osäkerhet för företagare som inte kan förutse utgången av målet. Denna osäkerhet kan göra det svårt att planera för framtiden, göra investeringar eller fatta strategiska beslut. Företagare kan behöva avvakta med expansion eller nya affärsmöjligheter tills rättsprocessen är avslutad, vilket kan innebära förlorade chanser.

Image och rykte

Långa och uppmärksammade rättsprocesser kan också påverka ett företags rykte. Kunder, leverantörer och investerare kan börja tvivla på företagets stabilitet och pålitlighet, särskilt om företaget är inblandat i en offentlig tvist. Även om företaget i slutändan vinner målet, kan den negativa publiciteten ha långvariga effekter på förtroendet för varumärket.

Administrativ belastning

Att vara involverad i en lång domstolsprocess innebär också en administrativ börda. Företagare och deras anställda kan behöva lägga tid på att samla bevis, förbereda dokument och delta i förhandlingar. Denna tid kan annars ha använts för att driva affärsverksamheten framåt. Dessutom kan företaget behöva omfördela resurser för att hantera rättsprocessen, vilket kan störa den dagliga verksamheten.

Vi delar den allmänna uppfattningen att handläggningen av dispositiva tvistemål går för långsamt. Vi välkomnar och tillstyrker därför förslagen.

Ghassan Ghaziri
Ordförande

Caroline Szyber
Vice ordförande